

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Тарас Сухно, 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2019 році Полтавську державну аграрну академію за спеціальністю Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва (диплом М19 №130153) виконав акредитовану освітньо-наукову програму Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва (сертифікат про акредитацію освітньої програми № 4551 від 02.06.2023 р.).

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом директора Інституту свинарства і АПВ НААН від 28.05.2024 року №106

у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради

Почерняєв Костянтин Федорович, головний науковий співробітник лабораторії генетики Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

Рецензентів

Балацький Віктор Миколайович, головний науковий співробітник лабораторії генетики Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН, доктор сільськогосподарських наук, професор. Акімов Олександр Валентинович, провідний науковий співробітник лабораторії розведення та селекції свиней, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник.

Офіційних опонентів

Луговий Сергій Іванович, завідувач кафедри технології виробництва продукції тваринництва Миколаївського національного університету, доктор сільськогосподарських наук, професор

Лихач Вадим Ярославович, завідувач кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві Національного університету біоресурсів і природокористування, доктор сільськогосподарських наук, професор

на засіданні «16» липня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство Тарасу Сухно

на підставі публічного захисту дисертації «Вплив гена рецептора меланокортину 4 та паратипових факторів на ріст і відтворювальну здатність свиней»

за спеціальністю 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

Дисертацію виконано в Інституті свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України, Полтава

Науковий керівник Ващенко Павло Анатолійович, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, професор кафедри технології виробництва продукції тваринництва Полтавського державного аграрного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація написана українською мовою на 177 сторінках комп'ютерного тексту, з них основна частина – 117 сторінок, що включає такі розділи: «Анотації», «Вступ», «Огляд літератури за темою та вибір напрямів досліджень», «Матеріали і методи досліджень», «Результати досліджень», «Аналіз і узагальнення результатів досліджень», «Висновки», «Пропозиції виробництву», «Список використаних джерел», «Додатки». Робота ілюстрована 28 таблицями, 12 рисунками і 6 додатками. Список літератури налічує 261 джерело, серед них 200 – латиницею. Дисертація відповідає п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 6 наукових публікацій за темою дисертації, з них 2 – у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз Scopus і Web of Science, 2 – у фахових наукових виданнях, затверджених МОН України, 2 – опубліковано у вигляді тез доповідей на конференціях різного рівня:

**Статті у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз
Scopus та Web of Science:**

1. Vashchenko P. A., Zhukorskyi O. M., Saenko A. M., Khokhlov A. M., Usenko S. O., Kryhina N. V., **Sukhno T. V.**, Tsereniuk O. M. The influence of feeding level on the growth of pigs depending on their genotype. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2023. Вип. 14, № 1. С. 112–117. DOI: <https://doi.org/10.15421/022317> (Здобувач провів патентний пошук і опрацював літературу за темою статті, виконав експериментальні дослідження, приймав участь у статистичній обробці та аналізі результатів).

2. Zhukorskyi O. M., Tsereniuk O. M., **Sukhno T. V.**, Saienko A. M., Polishchuk A. A., Chereuta Y. V., Shaferivskyi B. S., Vashchenko P. A. The influence of genotype and feeding level of gilts on their further reproductive performance. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2023. Вип. 14, № 2. С. 312–318. DOI: <https://doi.org/10.15421/022346> (Здобувач провів патентний пошук і опрацював літературу за темою статті, виконав експериментальні дослідження, приймав участь у статистичній обробці та аналізі результатів і підготовці статті до друку).

Статті в наукових фахових виданнях України

3. Сухно Т. В., Шостя А. М., Ващенко П. А. Розробка технологічних підходів щодо ведення свинарства при отриманні та доропчуванні приплоду. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2021. № 3. С. 162–168. DOI: <https://doi.org/10.31210/visnyk2021.03.20> (Здобувач провів патентний пошук і опрацював літературу за темою статті, безпосередньо приймав участь у проведенні досліджень та у підготовці статті до друку).

4. Сухно Т. В. Оцінка молодняку свиней різних генотипів за селекційними індексами та показниками росту. *Scientific Progress & Innovations*. 2024. № 27 (1). С. 95–100. DOI: <https://doi.org/10.31210/spi2024.27.01.16>.

Опубліковані праці апробаційного характеру:

5. Сухно Т. В. Показники росту свинок з різним генотипом за геном рецептору меланокортину 4 за різного рівня годівлі. «Інтеграція наукового потенціалу України в галузі тваринництва в європейський простір», матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та спеціалістів (3 листопада 2023 р., м. Полтава, Україна) [Електронне видання] / Національна академія аграрних наук України, Інститут свинарства і АПВ НААН, Полтава, 2023. С. 148–150.

6. Ващенко П. А., Сухно Т. В. Вплив рівня годівлі та генотипу за геном меланокортину 4 на відтворювальні якості свиноматок. «Сучасні аспекти технології виробництва і переробки продукції тваринництва та їх перспективи», матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (21-22 березня 2024 року, м. Миколаїв, Україна) / МНАУ, Миколаїв, 2024. С. 18–20.

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

Луговий Сергій Іванович, завідувач кафедри технології виробництва продукції тваринництва Миколаївського національного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, професор:

1. У «Вступі» некоректно зазначено механізм дії мутації в гені рецептора меланокортину 4.

2. Потребує пояснення чим зумовлена доцільність використання для оцінювання відтворювальної здатності свиноматок чотирьох різних селекційних індексів?

3. Висновки 6, 7, 8 занадто громіздкі, переобтяжені даними, що констатують результати досліджень;

4. Висновок 5 «...що може вказувати на доцільність використання показників напруги та рівномірності росту для попереднього відбору кращих тварин на етапі раннього онтогенезу...». Що автор має на увазі у словосполученні «ранній онтогенез»? Чи можна вважати відбір «попереднім», якщо для розрахунку вказаних показників використовуються дані щодо живої маси молодняку свиней у віці від 2 до 6 місяців (формула 2.4)?

5. Потребує пояснення доцільність наведення абсолютних значень рівнів значущості (наприклад, « $P = 3,75 \cdot 10^{-7}$ ») замість загальноживаних позначень ($P < 0,001$; $P < 0,01$; $P < 0,05$).

6. Чим автор обґрунтовує розміщення першими у списку використаних джерел тих бібліографічних посилань, що виконані латиницею?

7. В роботі трапляються орфографічні та пунктуаційні помилки.

Лихач Вадим Ярославович, завідувач кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві Національного університету біоресурсів і природокористування, доктор сільськогосподарських наук, професор:

1. У вступі автор зазначає, що «поліморфізм гена рецептора меланокортину 4 (MC4R/SNP с.1426 G>A) ... викликає заміну амінокислоти аспарагін на аспартам у структурному білку», назва «аспартам» в даному випадку вказана помилково? Яка заміна дійсно відбувається у структурному білку?

2. В методиці зазначається, що раціон піддослідної групи свиней містив порівняно із контролем на 10 % більше обмінної енергії та на 12 % більше протеїну, тоді як при порівнянні раціонів контрольної та дослідної групи наведених у таблицях 2.1 та 2.2 стає зрозумілим, що рівень сирого протеїну в дослідній групі був більшим на 10 %. Які дані вірні, ті що наведені в таблицях чи ті що зазначені в тексті?

3. В методиці вказано, що для визначення вирівняності гнізда використовували методику Зельдіна та Козиря в модифікації автора. В чому полягала і чим була викликана модифікація методики?

4. З якою метою проводили оцінку відтворювальної здатності свиноматок за пробіт-індексами?

5. Як на Вашу думку можна пояснити той факт, що у більшості випадків сила впливу взаємодії генотипу і рівня годівлі свинок на їх подальшу відтворювальну здатність була більшою ніж сила впливу цих факторів взятих окремо?

6. У примітці до таблиці 3.6 де зазначено, що «^{a,b,c}Різні літери в кожному рядку вказують на значні відмінності між групами відповідно до результатів тесту Tukey», не зовсім зрозуміло що тут автор мав на увазі. Наприклад, у рядку «Середньодобовий приріст за період 4–6 місяців, г» у колонці один стоїть позначка a, а у колонці 2 позначка ab, тобто в цих двох колонках наявні різні літери, то різниця між цими групами достовірна? Чи можливо малось на увазі, що різниця між показниками у двох клітинках достовірна за умови відсутності однакових літер у цих клітинках?

7. Чим Ви можете пояснити вплив розміщення фіксаційного станка для опоросу (пряме або діагональне) на ознаки відтворювальної здатності свиноматок?

8. При описі розміщення фіксаційного станка для опоросу у яких утримували свиноматок дослідної групи автор використовує для позначення способу розміщення цих станків у боксі слова «пряме» і «повздожнє» розміщення, зрозуміло, що це синоніми, проте, оскільки мова йде про ключову відмінність між утриманням свиней контрольної (діагональне розміщення) та дослідної (пряме / повздожнє) груп, можливо варто було би зупинитись на якомусь одному терміні?

9. Дисертант рекомендує годувати ремонтних свинок з різним генотипом за ДНК-маркером MC4R різними раціонами, проте для цього потрібно спочатку визначити генотип всіх ремонтних свинок, чи буде диференційована годівля економічно вигідною, якщо врахувати затрати на проведення ДНК-типування?

10. У роботі зустрічаються окремі стилістичні і граматичні помилки.

Балацький Віктор Миколайович, головний науковий співробітник лабораторії генетики Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН, доктор сільськогосподарських наук, професор:

1. Назви ДНК-маркерів у тексті роботи не завжди виділені курсивом.

2. На стор. 17 (Вступ), зазначено, що поліморфізм гена рецептора меланокортину 4 викликає заміну аспарагінової кислоти на аспартам, тоді як у огляді літератури (стор. 41), вказується, що «Поліморфізм у гені MC4R, викликає заміну Asp–Asn (Аспарагінова кислота – Аспарагін)», яке з цих двох тверджень є вірним?

3. Чому ви досліджували відтворювальну здатність гібридних свинок, від яких отримують виключно товарний молодняк? Чи не було би більш доцільним дослідити чистопорідне поголів'я, яке використовували для отримання цих гібридних свинок?

4. Чим на Вашу думку пояснюється встановлена Вами перевага частоти алелі G над частотою алелі A в 1,86 рази у піддослідних свиней?

5. Як Ви вважаєте, чому значущий вплив генотипу та годівлі на товщину шпигу піддослідних свиней було зафіксовано тільки після досягнення ними віку 6 місяців?

6. Як Ви можете пояснити те, що поліморфізм у ДНК-маркері MC4R, який

переважно асоціюється із кормовою поведінкою, ростом та відкладанням жиру у свиней, вплинув на відтворювальну здатність свиноматок?

7. Які, на Вашу думку, подальші перспективи впровадження результатів Ваших досліджень в тваринництво України?

8. У дисертації по тексту трапляються поодинокі граматичні помилки, непринципові технічні та орфографічні неточності, які пов'язані з оформленням роботи. Проте наявні окремі запитання і зауваження не є принциповими і не зменшують наукової цінності та проблемного значення виконаної роботи.

Акімов Олександр Валентинович, провідний науковий співробітник лабораторії розведення та селекції свиней, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник:

1. У тексті роботи зустрічаються окремі орфографічні та граматичні помилки.

2. Бажано було би написання алелів генів подавати у одному стилі по всьому тексту дисертаційної роботи.

3. Слід пояснити яким чином у господарстві проводили вирощування ремонтного молодняка, чи є для цього окреме технологічне приміщення?

4. У Розділі 1.1. «Вплив паратипових факторів на продуктивність свиней» було б доцільно більш детально охарактеризувати, що таке паратипові фактори, перелічити їх, а потім описати посилаючись на інших дослідників.

5. У Розділі 3. «Результати власних досліджень» наведені таблиці з результатами отриманих даних, які статистично оброблені і показники яких мали достовірно більші значення у порівнянні з іншими групами, позначені літерними позначками значення яких слід було би більш детально пояснити у примітці після таблиці.

6. При написанні статистично оброблених даних, а саме стандартну похибку середніх значень, бажано вказувати на один знак дробних чисел більше ніж у середньому значенні, наприклад: $1,23 \pm 0,145$.

7. У деяких таблицях відсутні одиниці вимірювання продуктивних ознак.

8. На нашу думку, доцільно було би ще оцінити ремонтних свинок за лінійними промірами для оцінки формування будови тіла.

9. При оцінці свиноматок бажано було би враховувати не тільки багатоплідність, але і кількість всього народжених поросят та відповідно враховувати й такі показники як кількість мертвонароджених й муміфікованих поросят – оскільки загальна кількість народжених поросят в більшій мірі характеризує генетичний потенціал свиноматок порівняно із багатоплідністю.

10. З якою метою Ви оцінювали відтворювальну здатність свиноматок за чотирма різними оціночними індексами, чи не варто було зупинитись на якомусь одному?

У голови разової спеціалізованої вченої ради зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Тарасу Сухну

ступінь доктора філософії з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство за спеціальністю 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Костянтин ПОЧЕРНЯЄВ

ПІАПИС
Засвідчую
В.О. УЧЕНОГО СЕКРЕТАРЯ
І.А.В.І.А.Д.Н. Т.М.КОНКС

